

גרסה 1

אוקטובר 2020

מדיניות דרישות דיווחי תעשייה

תוכן עניינים

2	כללי.....
3	חלק ראשון - יידוע מידי.....
3	הודעה מיידית על אירוע חומרים מסוכנים.....
4	הודעה מיידית על מפגעים וחריגות שאינן מוגדרות כאירוע חומרים מסוכנים.....
7	חלק שני - דיווחים תקופתיים על ניטור, דיגום ובקרה.....
8	חלק שלישי - דוח שנתי.....
9	חלק רביעי - דיווחים נוספים.....
10	נספח.....

כללי

1. **רקע**: מסמך זה מפרט את מדיניות אשכול תעשיות במשרד להגנת הסביבה בנושא רגולציית דיווחים ממפעלי תעשייה. מפעלים ועסקים נדרשים, על פי דרישות הקבועות בחקיקה, תקנות, רישיונות והיתרים, להגיש לרגולטור הסביבתי סוגים שונים של דיווחים. במסגרת הליכי טיוב הרגולציה, המשרד להגנת הסביבה גיבש מדיניות לקביעת הדרישות הנוגעות לדיווחים.
 2. **מטרת המדיניות**: טיוב הרגולציה הכרוכה בהכנה והגשת הדיווחים.
 3. **עקרונות המדיניות**:
 - (1) המדיניות קובעת שידרשו סוגי הדיווחים הבאים בלבד:
 - יידוע מידי: אירועי חומרים מסוכנים, מפגעים אחרים וחריגות.
 - דיווח תקופתי: תוצאות פעולות ניטור, דיגום ובקרה, ותנועות פסולת.
 - דוח שנתי: מידע ונתונים הנדרשים לצורך פיקוח ובקורות על עמידה ביעדי הגנה על הסביבה. הדוחות השנתיים מוגשים במועד אחד.
 - דיווחים נוספים: הודעה לפני ביצוע פעולות ודיווחים על פי דרישה.
 - (2) כללים מנחים:
 - הימנעות מדרישות סותרות;
 - הימנעות מכפילות;
 - הימנעות מדרישות למידע שלא נעשה בו שימוש;
 - איחוד מועדים;
 - בהירות וארגון;
 - דיגיטציה.
 4. **יישום**: המדיניות הוטמעה בפורמטים הרחביים של ההיתרים והרישיונות. פירוט התיקונים שהוכנסו מצוי בנספח למדיניות. לגבי היתרים ורישיונות פרטניים, המדיניות תוטמע בעת הנפקתם או חידושם. מפעל או עסק רשאי לפנות ולבקש תיקון היתר או רישיון בהתאם למדיניות גם לפני מועד חידושו, והתיקון יבוצע בהתאם.
- הבהרה**: המדיניות אינה חלה על הגורמים המפוקחים על ידי המשרד, כל זמן שלא הוחלה באופן ישיר במסגרת הרישיונות וההיתרים. המדיניות אינה גוברת על הדרישות המפורטות בדין לרבות רישיונות ובהיתרים. כמו כן, הרגולטור הסביבתי רשאי, בהציבו דרישות ברישיון או בהיתר פרטני, להחמיר או להקל על המדיניות על בסיס נסיבות מתאימות, תוך מתן הנמקה.

חלק ראשון - יידוע מידי

א. הודעה מיידית על אירוע חומרים מסוכנים

1. **רקע:** הרגולציה הסביבתית כוללת דרישות ליידוע מידי תוך 15 דקות כאשר מתרחש אירוע חומרים מסוכנים. במסגרת המדיניות נקבעו קריטריונים המסייעים לסיווג התרחשות לא מבוקרת או תאונה בה מעורבים חומרים מסוכנים לסוג המצריך דיווח מידי כאמור.
 2. **הגדרת אירוע חומרים מסוכנים:** התרחשות בלתי מבוקרת או תאונה, שמעורב בה חומר מסוכן, הגורמת או העלולה לגרום סיכון לאדם ולסביבה, לרבות שפך, דליפה, פיזור, פיצוץ, התאיידות, דליקה (מתוך חוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג – 1993).
 3. **כללים לסיווג "אירוע חומרים מסוכנים"** במפעל או במהלך שינוע, לכזה שיש צורך ביידוע מידי עליו, אם מתקיים אחד מאלה:
 - 1) יש נפגעים (כגון אדם פונה למרפאה).
 - 2) להתרחשות יש "נראות" מחוץ למפעל או לאתר השינוע, כולל עשן, ריח או רעש.
 - 3) התרחשות שיש בה סיכון לפגיעה בבריאות או בסביבה, שמצריך תגובה ללא דיחוי למניעה או צמצום הפגיעה האפשרית מהשפעות האירוע (כגון עצירת התפשטות שפך, התרעה לציבור וכדו'), זאת ללא קשר לפעולות שבכל מקרה ננקטות להשתלטות על האירוע עצמו (כגון סגירת ברז).
 - 4) המפעל או המשנע לא מצליחים להשתלט על ההתרחשות תוך 15 דקות, ולהביאה למצב שבו לא נשקף סיכון לאדם ולסביבה.
 - 5) ההתרחשות עלולה לגרום לתגובת שרשרת (אירוע "דומינו") באתר המפעל, אזור השינוע, או באתרים סמוכים.
 - 6) לפי שיקול דעתו של האחראי במפעל או המשנע קיימות נסיבות המצריכות יידוע מידי.
4. **אופן היידוע המידי:** הודעה מיידית תימסר בטלפון למוקד הסביבה. בהודעה הטלפונית ימסרו מרב הנתונים על האירוע המצויים בידי המודיע או ניתנים להשגה בעת ההתרחשות. ימסרו פרטי זיהוי ברורים של המפעל או הגורם המשנע ומיקומו, זהות המודיע, ופרטי קשר להתקשרות מיידית. בנוסף ימסרו מידע על החומר המעורב באירוע ועל מתווה האירוע, ונתונים נוספים על פי הנחיית המוקדן. נתונים משלימים יימסרו בהקדם ככל הניתן.
- הערה:** בתקופה זו מוקמת מערכת דיגיטלית לקליטת הודעות דואר אלקטרוני במוקד הסביבה. לאחר סיום הקמת מערכת תתאפשר קליטת דוא"ל כפניה העולה למוקדנים במסך הפניות, במצבים שבהם לא ניתן מענה טלפוני במוקד גם אחרי מספר ניסיונות.

5. פורמט הודעה מיידית (מתוך "תבנית תיק מפעל" מ-2016):

התוכן	נושא הדיווח
תאריך, שעה משוערת בה החל האירוע, ומשכו	מועד קרות האירוע, משך הזמן שחלף עד הגילוי והדיווח הראשוני
שם או מספר מבנה בו מתרחש האירוע, או מיקומו היחסי של האירוע ביחס למוסר הדיווח	מיקום האירוע
שם מסחרי, שם כימי, מספר או"ם, קוד פעולת חירום, כמות משוערת	החומר המעורב באירוע ומידע מרבי ככל הניתן
שפך, דליפה, שריפה, ריאקציה כימית בין חומרים, עשן, רעשי פיצוץ, היווצרות ענן של חומר וכדומה. חריגה של החומר אל מחוץ לגבולות המפעל.	תיאור האירוע על פי הנראה לעין
המידע העדכני ביותר המצוי בידי המדווח/ת. דוגמאות לכשלים: כשל טכני - קריעת אטם; כשל אנושי - אי סגירת ברז.	סוג התקלה ומקור הכשל
המידע העדכני ביותר המצוי בידי המדווח/ת.	מספר נפגעים, ככל שישנם, מיקומם ומצבם.

6. **התרחשויות שאין בהן צורך בדיווח מידי**: התרחשויות בלתי מבוקרות או תאונות שמעורב בהן חומר מסוכן אך שלא מתקיים בהן אף אחד מהקריטריונים המנויים לעיל, ולכן אינן נדרשות בדיווח מידי, יתועדו ביומן האירועים מיד עם סיום ההתרחשות או התאונה. פירוט ההתרחשויות והתאונות יימסר בדיווח שנתי, וכן על פי דרישה. נבהיר שככל שההתרחשות או האירוע מחייבים דיווח מידי בהתאם למפורט בחלק ב' למדיניות זו, הדיווח יועבר בנוסף לרישום האירוע ודיווח עליו בדוח השנתי.

ב. הודעה מיידית על מפגעים וחריגות שאינן מוגדרות כאירוע חומרים מסוכנים

1. **רקע**: הרגולציה הסביבתית כוללת דרישות לדיווח מידי במצבים שאינם אירוע חומרים מסוכנים.

(1) **המדיניות קובעת שדרישות הדיווח המידי יהיו במצבים הבאים בלבד**:

- **מפגע** מסוג התרחשות בלתי מבוקרת כגון שחרור, פיזור או הזרמה של מזהמים הגורמת או עלולה לגרום לזיהום או מטרד.

- **חריגה** מרמת ביצועים מותרת כגון חריגה מערכי פליטה ותקינות אטימות מתקנים.

(2) דרישות הדיווח מסווגות באופן הבא:

- דיווח מידי הנדרש לאלתר¹ במצבים כגון שריפה של אסבסט או מבנה המכיל אסבסט, פליטת עשן שחור או קיום להבה גבוהה בלפיד.
- דיווח מידי שקובע טווח זמן (להלן - "דיווח מהיר") כגון בלוי"ז שבין 24 שעות לשבעה ימים, בהתאם לעניין.

2. להלן פירוט הדרישות המופיעות בתקנות ובפורמטים רוחביים של היתרים ורישיונות, לצורך הבהרת החלוקה בין דרישות המחייבות דיווח מידי ואלו המחייבות דיווח מהיר:

דיווח מידי הנדרש לאלתר:

(א) איכות אוויר:

- מפגע שיש לו "נראות" מחוץ למפעל (עשן שחור, להבה גבוהה בלפיד, וכיו"ב);
- שריפה של אסבסט או מבנה המכיל אסבסט.

(ב) קרקע ומים:

- דליפת דלק מתחנת תדלוק או מקו דלק, בכמות העולה על מ"ק או הנמשכת מעל 24 שעות.
- דליפה מקו דלק למקור מים בריכוז דלק העולה על המפורט בכל דין.

דיווח מהיר:

(א) איכות אוויר:

באופן מידי ולא יאוחר מ-24 שעות:

- הפסקה לא מתוכננת של פעולת מתקן טיפול באוויר (כולל מערך איסוף והולכה אל מתקן טיפול כאמור) העלולה לגרום לחריגה מערכי פליטה.
- חריגה בערכי פליטה לאוויר שנמדדה במערכי ניטור רציף בארובה.
- הערה: הדרישה תיבחן שוב לאחר סיום קליטת מערכת העברת נתוני ניטור רציף במערכת מקוונת בזמן אמת, כולל כיול ובקרת איכות.
- חריגה מערכי פליטה או סביבה שנמדדה.
- הערה: מערכת הניטור הרציף נמצאת בתקופת הרצה וכאשר תסתיים יתבצע פיילוט לבחינת ביטול הדרישה לדיווח על ערכי חריגות שנמדדו בניטור רציף. במצבים שבהם לא יידרש דיווח על הערכים, המפעל יידרש ליידע את המשרד שהוא פועל לטיפול בבעיה.
- תקלה במפעל או במתקן הטיפול או במהלך פעילות שגורמת או עלולה לגרום לחריגה בערכי פליטה לאוויר או לחריגה בערכי סביבה (שלא נמסרה לגביו הודעה מיידית כאירוע חומרים מסוכנים).
- דליפה בריכוז העולה על 1000ppm שנמדדה בסבב LDAR.
- הערה: נוהל LDAR עובר בחינה בתקופה זו וייתכן שדרישה זו תעודכן.

¹ הרגולציה הקיימת לא קובעת משך הזמן מסוים לדיווח מידי.

- פריקת לחץ מהתקן PRD במצבים שבמדובר בהתקן מסוג דסקת פריצה (בסתום חוזר אין צורך לדווח).
- הערה:** הדרישה נבחנת בתקופה זו וייתכן שתעודכן.
- תוך 72 שעות:**
- תקלה במערכת ניטור רציף בארובה.
- (ב) שפכי תעשייה:**
- תוך 24 שעות:**
- חריגה מפרמטר בשפכי התעשייה שקבוע בתקנות או ברישיון העסק שנמצאה בדיגום.
- הערה:** דיווח על תוצאות הדיגום בטופס הדיווח של ממשל זמין יהווה הודעה במונח זה.
- (ג) קרקע ומים:**
- תוך 24 שעות:**
- אירוע זיהום קרקע בו נשפכו לקרקע חומרים בכמויות העולות על המפורט בתנאי רישיון העסק, שלא נמסרה לגביו הודעה מיידית כאירוע חומרים מסוכנים.
- תוך 48 שעות:**
- דליפה מבריכת איזוי או אגירה.
- תוך 7 ימים:**
- כשל בבדיקת אטימות לתשתיות המכילות דלק או חומר מזהם קרקע או בבדיקת תקינות מכל תת קרקעי.
- קו דלק לא אטום.
- חשד לזיהום קרקע שהתגלה בעבודות תחזוקה בתשתיות וציוד וכל עבודות חפירה.
- ממצאי זיהום שנוטרו בפיאזומטר.
- (ד) ים:**
- תוך 7 ימים:**
- ביצוע הטלה או הזרמה לים מחמת נזק או תאונה או מחמת סכנה מוחשית לחיי בני אדם.
- הערה:** הדרישות למסירת ההודעה ופרטי הזמן למתן ההודעה קבועים במסמכי רגולציה שונים. הפירוט בטבלאות מתבסס על פורמטים גנריים ואינו בהכרח משקף את הדרישות שחלות על מפעל מסוים.
- 3. **אופן הדיווח:** מפגעים וחריגות ידווחו למוקד סביבה של המשרד להגנת הסביבה, או לרגולטור הסביבתי המפורט בדרישה, בלוח הזמנים הרלוונטי.

חלק שני - דיווחים תקופתיים על ניטור, דיגום ובקרה

1. **רקע:** הרגולציה הסביבתית כוללת דרישות, מכוח חקיקה, תקנות או על פי רישיונות והיתרים, לדיווח תקופתי.
2. **מדיניות זו קובעת** שדרישות דיווח תקופתי יהיו רק עבור תוצאות בדיקה של נתונים הנבדקים או נמדדים, כגון: תוצאות ניטור, דיגום ובקרה של פליטות, תנועות פסולת, בדיקות תקינות ואטימות מכלים וצנרת, וכד', הנדרשים עבור פיקוח אחר ציות לדרישות.
להלן פירוט סוגי דרישות דיווחים תקופתיים נכון למועד כתיבת המדיניות:
 - 1) ניטור רציף בארובות: לפי [הנחיה למתן תנאים לניטור רציף, 2011](#) ובהתאם [לנוהל ניטור רציף בארובה, 23 לאפריל 2017](#)
 - 2) דיגום ארובות: לפי דרישות בהיתר פליטה או רישיון עסק. מבוססות על הדרישות של ה- [TA. luft 2002](#) בהתאמה לתנאי מדינת ישראל, ובהתאם [לנוהל בדיקת מזהמי אוויר בארובה, 19 ליוני 2017](#)
 - 3) דיגום שפכי תעשייה: לפי דרישות ברישיון עסק, בהתאם [להנחיות ניטור שפכי תעשייה](#) למערכת הביוב הציבורית או לבריכת אידוי וכן לים לפי היתר הזרמה לים
 - 4) קליטה והעברה של פסולת מסוכנת ותוצרי טיפול: לפי דרישות בהיתר הרעלים, בהתאם לפורמט דיווח אחיד שהוטמע בתנאים.
 - 5) יבוא ויצוא של פסולת מסוכנת: ברישיונות יצוא ויבוא פסולת מסוכנת, בהתאם לפורמט דיווח אחיד שהוטמע בתנאים.
 - 6) בדיקות אטימות ותקינות למכלים וצנרת וניטור פיאזומטרים לפי:
 - דרישות בהיתר רעלים וברישיון עסק.
 - תקנות המים (מניעת זיהום מים) (תחנות דלק), תשנ"ז-1997. בהתאם [להנחיות הממונה לביצוע בדיקות אטימות ותקינות למיתקנים ולאמצעי ניטור \(כולל פיאזומטרים\) בתחנת דלק, להנחיות ממונה לבדיקת אטימות רב-שנתית במכלים וצנרת דלק תת קרקעיים, להנחיות ממונה לביצוע בדיקות אטימות רב-שנתיות של מכל כפול דופן.](#)
 - תקנות המים (מניעת זיהום מים) (קווי דלק), תשס"ו-2006 בהתאם [להנחיות הממונה לבדיקת תקינות של קו דלק ארצי על ידי בודק מוסמך.](#)
 - 7) בדיקות נוספות כגון הגנה קתודית/סיכוני חשמל סטאטי/אחר, לפי דרישות בהיתר הרעלים או רישיון העסק.

חלק שלישי - דוח שנתי

1. **רקע:** הרגולציה הסביבתית כוללת דרישות מכוח חקיקה, תקנות או לפי פורמטים רוחביים של דרישות בהיתרים וברישיונות, לדיווח שנתי.
2. **מדיניות** זו קובעת שדיווח שנתי יכלול רק סיכום ועיבוד של נתוני פליטות, העברות, מפגעים וסיכונים, ונתונים על פעילות המפעל בנוגע לציות המפעל בשנת הדיווח שחלפה, המיועדים להערכת מידת העמידה בדרישות ואת מידת השגת המטרה של הגנה על הסביבה.² כן קובעת המדיניות האחדה של מועד הגשת הדוח השנתי ל-31 במרץ עבור השנה הקלנדארית הקודמת.
להלן פירוט הדרישות לדוח שנתי נכון למועד כתיבת המדיניות:

נושא הדיווח	נדרש מ:
לפי חוק הגנת הסביבה (פליטות והעברות לסביבה – חובות דיווח ומרשם), התשע"ב – 2012	מפעלים לפי התוספת השנייה בחוק מפל"ס
<u>נתוני פעילות</u> – מועדי השבתות ותחזוקה, שעות פעילות למתקן, חומרי גלם למתקן וכו' <u>פליטות לאוויר</u> – פירוט לפי מקורות פליטה פרטניים	מפעלים שתחת היתר פליטה לאוויר
התקדמות בביצוע תכנית אסדרה שנקבעה בהיתר/רישיון	מפעלים בעלי: - היתר פליטה לאוויר - אסדרה משלימה - היתר הזרמה לים
הזרמת מזהמים לים – סיכום הדוחות החודשיים	מפעלים בעלי היתר הזרמה לים
התרחשויות בלתי מבוקרות או תאונות בהן מעורבים חומרים מסוכנים, שלא דווחו באופן מידי	מפעלים בעלי היתר רעלים

² דרישות לדיווח שנתי, קיימות בחוק הגנת הסביבה (פליטות והעברות לסביבה – חובות דיווח ומרשם), תשע"ב-2012, ובדרישות בהיתרים ורישיונות סביבתיים.

חלק רביעי - דיווחים נוספים

1. **רקע:** הרגולציה הסביבתית כוללת דרישות מכוח חקיקה, תקנות או לפי פורמטים רוחביים של דרישות בהיתרים וברישיונות, לדיווחים נוספים.
 2. **מדיניות** זו קובעת שדיווחים נוספים יכללו רק:
 - 1) דרישה להגשת רישומים שנדרש לבצע כגון פנקס רעלים או יומן אירועים, ומסמכים שנדרש לשמור כגון אנליזה של דלק או חשבוניות של פינוי שמן משומש.
 - 2) יידוע לפני ביצוע פעולות שהמידע עליהם נדרש לצרכי פיקוח, כגון –
 1. לפני ביצוע פעולות דיגום או בקרה (שהמפקח יוכל להגיע ולפקח).
 2. לפני ביצוע פעולות תחזוקה או הפסקה של מתקן טיפול שיכולות להשפיע על פליטות.
 3. לפני ביצוע שינויים במפעל או באיש קשר, לרבות הפסקה של פעולה של מתקן או מפעל.
-

נספח

1. פעולות שנעשו כדי לגבש את המדיניות :

- 1) מופו דרישות דיווח מתוך חקיקה, תקנות ופורמטים רוחביים של דרישות ברישיונות והיתרים שבסמכות המשרד להגנת הסביבה.
- 2) נערך תהליך התייעצות פנים משרדי עם הרגולטורים הרלבנטיים.
- 3) נבחנו דרישות לדיווח של מדינות באירופה.
- 4) נקבעו עקרונות הטיוב והוכנו מסמכי בסיס לדיון.
- 5) המסמכים פורסמו להערות ציבור ונערך שיח עם בעלי עניין.
- 6) הוכנו מסמכי מדיניות לפי סוגי הדיווחים השונים.
- 7) נבחנו צרכי תשתית דיגיטאלית.

2. פעולות שכבר נעשו כדי ליישם את המדיניות :

- 1) בהיתרי רעלים : הוסרה מהפורמט הרוחבי דרישה לדיווח רבעוני של יצרני פסולת מסוכנת.
- 2) ברישיון עסק :
 - א. בוטלה דרישה להודעה מראש על עבודות אחזקה וחפירה בקרקע.
 - ב. בדיקות תקינות ואטימות של מכלים וצנרת : דרישת הדיווח תוקנה לחובת דיווח מידי על חריגה והצגת מסמכי הבדיקות לרגולטור הסביבתי רק על פי דרישה. הוסרה חובת דיווח שנתית.
 - ג. שפכי תעשייה :
 1. נקבעו הנחיות לדיגום שהן משותפות עם הרגולטורים המשיקים³.
 2. נקבעו שדיגומי תאגידי המים והביוב יוכלו לשמש גם כמענה לדרישות הדיגום של המשרד להגנת הסביבה, ככל שמבוצעים בהתאם. במידת הצורך המשרד יוסיף דרישות לדיגום משלים.
 3. הוסרה מהפורמט הרוחבי של תנאים כלליים לרישיון עסק דרישה להגשת תכנית דיגום שנתית לשפכי תעשייה.
 4. דיגיטציה :
- א. הוקמה מערכת לדיווח דיגיטלי של תוצאות דיגום שפכי תעשייה המוזרמים למערכת הביוב הציבורית ולבריכות אידוי.
- ב. בתהליך - חיבור של מעבדות הדיגום למערכת הדיווח הדיגיטלי כך שיתאפשר דיווח ישיר של מסמכי הדיגום שלא באמצעות טופס ממשל זמין.
- ג. בתהליך – המפעל יקבל אליו את מסמכי הדיגומים דרך המערכת הדיגיטלית.

- (3) פליטות לאוויר :
- א. בהקמה - מערכת לקליטת נתוני ניטור רציף של פליטות לאוויר במערכת ממוחשבת בזמן אמת. יצוין כי הניטור הרציף של פליטות לאוויר כרוך בהגשת דו"ח על הבטחת איכות ובקרת איכות - דו"ח מסכם לבדיקת QAL2 ודו"ח בדיקת המעקב השנתית AST.
- ב. הוקמה מערכת לדיווח דיגיטלי של דיגומי ארובות.
- (4) "פורטל תעשיות" : מאפשר הגשה דיגיטלית של מסמכים עבור בדיקות שאין עבורן טופס דיגיטלי.
- (5) הוכנה תבנית הגשת הדיווח בטפסי אקסל לדוח שנתי מכוח היתר פליטה.
- (6) הוסרה מהפורמט הרוחבי של היתר פליטה דרישה לדיווח חצי שנתי על ניטור רציף בארובה.
- (7) הוסרה מהפורמט הרוחבי של היתר פליטה דרישה לדיווחי LDAR רבעוניים.
- (8) הוסרה מהפורמט הרוחבי של תנאים כלליים לרישיון עסק הדרישה לדוח שנתי על זיהומי קרקע.
- (9) הוסרה מהפורמט של התנאים הכלליים דרישה לדוח שנתי על הזרמת שפכי תעשייה למערכת הביוב.
- (10) אוחדו הנחיות לחישוב עומס פליטה של המפלי"ס עם ההנחיות לפי היתרי פליטה.